



МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Н А К А З

21.05.2007 N 246

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
23 липня 2007 р.
за N 846/14113

Про затвердження Порядку проведення медичних
оглядів працівників певних категорій

*{ Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства
охорони здоров'я*

*N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012
N 2197 ([z0069-25](#)) від 30.12.2024 }*

Відповідно до статті 17 Закону України "Про охорону праці"
([2694-12](#)), керуючись Положенням про Міністерство охорони
здоров'я України, затвердженим Указом Президента України від
13.04.2011 № 467 ([467/2011](#)), **Н А К А З У Ю:**

*{ Преамбула із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства
охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }*

1. Затвердити Порядок проведення медичних оглядів працівників
певних категорій, що додається.

2. Заступнику директора Департаменту організації та розвитку
медичної допомоги населенню Ждановій М.П. та директору
Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду
Пономаренку А.М., Міністру охорони здоров'я Автономної Республіки
Крим, начальникам головних управлінь та управлінь охорони здоров'я
обласних, Київської та Севастопольської міських державних
адміністрацій:

*{ Абзац другий пункту 2 виключено на підставі Наказу
Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }*

- оперативну інформацію про хід виконання наказу та Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій надавати щорічно МОЗ України до 1 березня за встановленою формою.

3. Заступнику директора Департаменту організації та розвитку медичної допомоги населенню Ждановій М.П. та директору Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду Пономаренку А.М., Міністру охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальникам головних управлінь та управлінь охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівникам закладів охорони здоров'я, підпорядкованих МОЗ України, та іншим центральним органам виконавчої влади, головному державному санітарному лікарю Автономної Республіки Крим, головним державним санітарним лікарям областей, міст Києва і Севастополя, на водному, залізничному, повітряному транспорті, об'єктів з особливим режимом роботи, директорам науково-дослідних інститутів гігієнічного профілю МОЗ та АМН України, ректорам вищих медичних навчальних закладів та закладів післядипломної освіти МОЗ України:

- узяти до керівництва та виконання затверджений цим наказом Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій;

- забезпечити організацію навчання лікарів сучасним методам проведення медичних оглядів.

4. Департаментам організації та розвитку медичної допомоги населенню (Жданова М.П.) та державного санітарно-епідеміологічного нагляду (Пономаренко А.М.) разом з Інститутом медицини праці Академії медичних наук України, спеціалізованими лікувально-профілактичними закладами, які мають право встановлювати діагноз щодо професійних захворювань, організувати навчання голів комісій з проведення медичних оглядів працівників, а також лікарів-терапевтів з питань сучасних методів проведення медичних оглядів.

5. Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду (Пономаренко А.М.) подати в установленому порядку на державну реєстрацію цей наказ до Міністерства юстиції України.

6. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 N 45 ([z0136-94](#)) "Про затвердження Положення про порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.06.94 за N 136/345 (із змінами).

7. Визнати такими, що не застосовуються на території України, додатки 1 і 2 до наказу Міністерства охорони здоров'я СРСР від 29 вересня 1989 року N 555 (v0555400-89) "О совершенствовании

системы медицинских осмотров трудящихся и водителей индивидуальных транспортных средств" (із змінами).

8. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Міністра охорони здоров'я України, головного державного санітарного лікаря України Бережнова С.П.

Міністр Ю.О.Гайдаєв

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник Міністра
вугільної промисловості України Ю.Є.Зюков

Заступник Міністра з питань
надзвичайних ситуацій та у справах
захисту населення від наслідків
Чорнобильської катастрофи В.П.Бут

Перший заступник Міністра
промислової політики України Д.В.Колєсніков

Перший заступник Голови
Державного комітету України
з промислової безпеки, охорони
праці та гірничого нагляду Г.М.Суслов

Заступник Міністра
аграрної політики України В.К.Моцний

Заступник голови Федерації
профспілок України С.Я.Українець

В.о. заступника Міністра
палива та енергетики України Ю.Я.Іоффе

Директор виконавчої дирекції
Фонду соціального страхування від
нещасних випадків на виробництві
та професійних захворювань України Ю.Є.Мельніков

Заступник Міністра праці та
соціальної політики України М.О.Солдатенко

Голова Державного комітету
ядерного регулювання України О.А.Миколайчук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
охорони здоров'я України
21.05.2007 N 246

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
23 липня 2007 р.
за N 846/14113

ПОРЯДОК
проведення медичних оглядів працівників
певних категорій

{ Нумерацію розділів Порядку арабськими цифрами замінено нумерацією римськими цифрами згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }

{ У тексті Порядку та додатків до нього слова "лікувально-профілактичні заклади" та "ЛПЗ" у всіх відмінках замінено словами "заклади охорони здоров'я" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }

I. Загальні положення

1.1. Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій (далі – Порядок), розроблений на виконання статті 17 Закону України "Про охорону праці" ([2694-12](#)), визначає процедуру проведення попереднього (під час прийняття на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічному обов'язковому медичному огляді осіб віком до 21 року.

1.2. Порядок призначений для: працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, та осіб віком до 21 року підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, виду економічної діяльності та їх філій, інших відокремлених підрозділів; фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які відповідно до законодавства використовують найману працю (далі – роботодавці); осіб, які забезпечують себе роботою самостійно; закладів державної санітарно-епідеміологічної служби; закладів охорони здоров'я, військово-лікарських та відповідних комісій міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які здійснюють медичні

огляди працівників, спеціалізованих закладів охорони здоров'я, які мають право встановлювати діагноз щодо професійних захворювань, кафедр та курсів професійних захворювань вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації (далі - закладів охорони здоров'я); робочих органів виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України (далі - робочі органи виконавчої дирекції Фонду).

1.3. Обов'язкові попередній (під час прийняття на роботу) і періодичні (протягом трудової діяльності) медичні огляди проводяться для працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, та щорічно для осіб віком до 21 року.

1.4. Попередній медичний огляд проводиться під час прийняття на роботу з метою:

- визначення стану здоров'я працівника і реєстрації вихідних об'єктивних показників здоров'я та можливості виконання без погіршення стану здоров'я професійних обов'язків в умовах дії конкретних шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу;

- виявлення професійних захворювань (отруень), що виникли раніше при роботі на попередніх виробництвах, та попередження виробничо зумовлених і професійних захворювань (отруень).

1.5. Періодичні медичні огляди проводяться з метою:

- своєчасного виявлення ранніх ознак гострих і хронічних професійних захворювань (отруень), загальних та виробничо зумовлених захворювань у працівників;

- забезпечення динамічного спостереження за станом здоров'я працівників в умовах дії шкідливих та небезпечних виробничих факторів і трудового процесу;

- вирішення питання щодо можливості працівника продовжувати роботу в умовах дії конкретних шкідливих та небезпечних виробничих факторів і трудового процесу;

- розробки індивідуальних та групових закладів охорони здоров'я та реабілітаційних заходів працівникам, що віднесені за результатами медичного огляду до групи ризику;

- проведення відповідних оздоровчих заходів.

II. Загальні вимоги до проведення попереднього та періодичних медичних оглядів працівників

2.1. Попередній (періодичні) медичний огляд працівників проводиться закладами охорони здоров'я, які отримали в установленому законодавством порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями, що передбачені додатками 4 та 5 до цього Порядку.

{ Пункт 2.1 розділу II в редакції Наказів Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012, N 2197 ([z0069-25](#)) від 30.12.2024, з урахуванням змін, внесених Наказом Міністерства охорони здоров'я N 117 ([z0108-25](#)) від 18.01.2025 }

2.2. Заклади державної санітарно-епідеміологічної служби щорічно за заявкою роботодавця (його представника), за участю представника первинної профспілкової організації або уповноваженої працівниками особи визначають категорії працівників, які підлягають попередньому (періодичним) медичному огляду та до 1 грудня складають Акт визначення категорій працівників, які підлягають попередньому (періодичним) медичному огляду за формою, зазначеною у додатку 1.

2.3. На підставі Акта визначення категорій працівників, які підлягають попередньому (періодичним) медичному огляду, роботодавець складає протягом місяця у чотирьох примірниках поіменні списки працівників, які підлягають періодичним медичним оглядам, за формою, зазначеною у додатку 2 на паперовому та електронному носіях, узгоджує їх у санітарно-епідеміологічній станції. Один примірник списку залишається на підприємстві (у відповідальності за організацію медогляду посадової особи), другий – надсилається до закладів охорони здоров'я, третій – до закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, четвертий – до робочого органу виконавчої дирекції Фонду.

2.4. Для проведення попереднього (періодичних) медичного огляду працівників роботодавець повинен укласти або вчасно поновити договір з закладом охорони здоров'я та надати йому список працівників, які підлягають попередньому (періодичним) медичному огляду.

Під час прийняття на роботу в разі переведення на іншу важку роботу, роботу із шкідливими чи небезпечними умовами праці роботодавець повинен видати направлення на обов'язковий попередній медичний огляд працівника (далі – направлення) за формою, зазначеною у додатку 3.

2.5. Роботодавець за рахунок власних коштів забезпечує організацію проведення медичних оглядів, витрати на поглиблене

медичне обстеження працівника з підозрою на професійні та виробничо зумовлені захворювання та їх медичну реабілітацію, диспансеризацію працівників груп ризику розвитку професійних захворювань.

2.6. Періодичність проведення медичних оглядів, фах лікарів, які беруть участь у їх проведенні, перелік необхідних лабораторних, функціональних та інших досліджень, медичні протипоказання допуску до виконання робіт, пов'язані із впливом виробничих факторів, визначені в Переліку шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, при роботі з якими обов'язкові попередній (періодичні) медичний огляд працівників, наведеному в додатку, 4 та Переліку робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичні) медичний огляд працівників, наведеному в додатку 5.

2.7. Періодичність проведення медичних оглядів у закладах охорони здоров'я може змінюватися закладом державної санітарно-епідемічної служби, виходячи з конкретної санітарно-гігієнічної та епідемічної ситуації, але не рідше одного разу на два роки.

2.8. Проведення попереднього (періодичних) медичного огляду здійснюється комісією з проведення медичних оглядів закладів охорони здоров'я (далі – Комісія). Комісію очолює заступник головного лікаря або уповноважена головним лікарем особа, який має підготовку з професійної патології.

Комісія має право доповнювати види та обсяги необхідних обстежень і досліджень з урахуванням специфіки дії виробничих факторів і медичних протипоказань.

До складу Комісії входять обов'язково терапевт, лікарі, які пройшли підготовку з профпатології. При відсутності окремих лікарів до проведення медичних оглядів залучаються на договірній основі спеціалісти з інших закладів охорони здоров'я. Комісія забезпечує проведення необхідних лабораторних, функціональних та інших досліджень.

2.9. На підставі списку працівників, які підлягають періодичним медоглядам, заклад охорони здоров'я складає план-графік їх проведення, погоджує його з роботодавцем і закладом державної санітарно-епідеміологічної служби.

У плані-графіку вказуються строки проведення медоглядів, лабораторні, функціональні та інші дослідження та лікарі, залучені до їх проведення. Медогляд лікарями проводиться тільки за наявності результатів зазначених досліджень.

2.10. Для проходження медичного огляду працівник пред'являє до Комісії паспорт або інший документ, що посвідчує його особу, та Медичну карту амбулаторного хворого, при попередньому медогляді пред'являє направлення, видане роботодавцем за встановленою формою.

2.11. Працівники, для яких є обов'язковим первинний і періодичний профілактичні наркологічні огляди, повинні надати Комісії сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.11.97 N 1238 ([1238-97-п](#)) "Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення" (із змінами).

2.12. Працівники, для яких є обов'язковими попередній та періодичні психіатричні огляди, повинні надати Комісії, що проводить медичний огляд, довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду відповідно до Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2000 N 1465 ([1465-2000-п](#)) (із змінами).

2.13. Працівники, зайняті на роботах, що потребують професійного добору, повинні надати Комісії, яка проводить медичний огляд, висновок психофізіологічної експертизи.

2.14. Працівники транспортних засобів проходять попередні (періодичні) медичні огляди як працівники, зайняті на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці, з урахуванням специфіки діяльності, шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, окрім тих, які підлягають оглядам відповідно до наказу МОЗ та МВС України від 05.06.2000 N 124/345 ([z0435-00](#)) "Про затвердження Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів", зареєстрованого в Мін'юсті 18.07.2000 за N 435/4656.

2.15. Окремі лабораторні, функціональні та інші дослідження, які проводились під час перебування працівника в стаціонарі або в період звернення працівника за медичною допомогою, можуть ураховуватись при проведенні медоглядів, але не більше ніж за 3 місяці до проведення медогляду.

При вирішенні питання про придатність до роботи конкретного працівника при попередньому (під час прийняття на роботу) медогляді Комісія керується медичними протипоказаннями, визначеними в Переліку шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, при роботі з якими обов'язковий попередній (періодичний) медичний огляд працівників, Переліку робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичний) медичний огляд працівників, Переліку загальних

медичних протипоказань до роботи із шкідливими та небезпечними факторами виробничого середовища і трудового процесу, наведеному в додатку 6.

Питання придатності до роботи в кожному окремому випадку вирішується індивідуально з урахуванням особливостей функціонального стану організму (характеру, ступеня прояву патологічного процесу, наявності хронічних захворювань), умов праці та результатів додаткових методів обстеження.

Кожен лікар, який бере участь в обстеженні пацієнта, дає висновок щодо стану здоров'я працівника, підтверджує його особистим підписом та особистою печаткою, бере участь в остаточному обговоренні придатності обстежуваної особи до роботи в обраній професії та в разі необхідності визначає лікувально-оздоровчі заходи.

2.16. Результати попереднього (періодичних) медичного огляду працівників і висновок Комісії про стан здоров'я заносяться до Картки працівника, який підлягає попередньому (періодичним) медичному огляду (далі – Картка працівника) за формою, зазначеною у додатку 7, і до Медичної картки амбулаторного хворого (форма 025/о ([va302282-99](#)), затверджена наказом МОЗ України від 27.12.99 N 302 ([v0302282-99](#)) "Про затвердження форм облікової статистичної документації, що використовується в поліклініках (амбулаторіях)". { Абзац перший підпункту 2.16 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }

У Картці працівника зазначаються скарги працівника на стан здоров'я, анамнез, результати медичного огляду, лабораторних, функціональних та інших досліджень, діагноз, висновок про професійну придатність працівника працювати за своєю професією.

Картка працівника містить конфіденційну інформацію, зберігається у закладі охорони здоров'я, що проводить медичний огляд на підставі укладеного договору з роботодавцем протягом трудової діяльності працівника, надається Комісії під час проведення медичних оглядів. { Абзац третій підпункту 2.16 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }

На підставі Картки працівника Комісією видається працівнику медична довідка про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду працівника за формою, зазначеною у додатку 8.

У разі зміни місця роботи Картка працівника видається працівнику під підпис для проходження медичного огляду за новим місцем роботи. { Абзац п'ятий підпункту 2.16 розділу II в редакції

Наказу Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }

Копія Картки працівника зберігається в архіві закладу охорони здоров'я, що проводив медичний огляд на підставі укладеного договору з роботодавцем протягом 15 років після звільнення працівника. { Абзац шостий підпункту 2.16 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я N 107 ([z0359-12](#)) від 14.02.2012 }

2.17. За результатами періодичних медичних оглядів (протягом місяця після їх закінчення) Комісія оформляє Заключний акт за результатами періодичного медичного огляду працівників (далі - Заклучний акт) за формою, зазначеною у додатку 9, який складається у шести примірниках - один примірник залишається в закладі охорони здоров'я, що проводив медогляд, інші надаються роботодавцю, представнику профспілкової організації або вповноваженій працівниками особі, профпатологу, закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, робочому органу виконавчої дирекції Фонду.

2.18. У разі необхідності Комісія має право направити працівника з підозрою на захворювання, а також працівника зі стажем роботи більше 10 років на додаткові обстеження, консультації та оздоровчі заходи в спеціалізовані заклади охорони здоров'я, на кафедри та курси професійних захворювань вищих медичних навчальних закладів і закладів післядипломної освіти.

2.19. Якщо при проведенні періодичного медичного огляду виникають підозри щодо наявності в працівника професійного захворювання, заклад охорони здоров'я надсилає запит на складання санітарно-гігієнічної характеристики умов праці працівника при підозрі в нього професійного захворювання (отруєння) до державної санітарно-епідеміологічної служби, що обслуговує територію, де міститься підприємство, у відповідності до Порядку складання та вимог до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці, затвердженого наказом МОЗ України від 13.12.2004 N 614 ([z0260-05](#)), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.02.2005 за N 260/10540, а також надсилає його в установленому порядку до профпатолога міста, району, області, які направляють хворого в спеціалізовані заклади охорони здоров'я, які мають право встановлювати діагноз щодо професійних захворювань.

2.20. Термін зберігання Заклучного акта 5 років.

2.21. Роботодавець зберігає за працівником на період проходження медогляду місце роботи (посаду) і середній заробіток

та за результатами медичного огляду інформує працівника про можливість (неможливість) продовжувати роботу за професією.

2.22. Контроль за організацією проведення попередніх та періодичних медоглядів покладається на заклади державної санепідслужби, за якістю проведення медоглядів - на органи охорони здоров'я та спеціалізовані заклади охорони здоров'я, які мають право встановлювати діагноз щодо професійних захворювань.

2.23. Науково-дослідні установи гігієнічного профілю разом із закладами державної санепідслужби проводять вибіркову експертну оцінку медичних оглядів працівників певних категорій відповідно до визначених наказом МОЗ України та АМН України від 08.05.2002 N 166/32 ([v0166282-02](#)) "Щодо закріплення за науково-дослідними інститутами гігієнічного профілю галузей економіки та адміністративних територій з питань гігієни праці та профпатології" галузей економіки та адміністративних територій з питань гігієни праці та профпатології.

2.24. Оперативна інформація за результатами проведення попереднього (періодичних) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці за формою, зазначеною у додатку 10, надається закладами охорони здоров'я та закладами державної санітарно-епідеміологічної служби до закладів охорони здоров'я вищого рівня за підпорядкуванням - Міністру охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальникам головних управлінь та управлінь охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівникам закладів охорони здоров'я, підпорядкованих МОЗ України, а також іншим центральним органам виконавчої влади, головному державному санітарному лікарю Автономної Республіки Крим, головним державним санітарним лікарям областей, міст Києва і Севастополя, на водному, залізничному, повітряному транспорті, об'єктам з особливим режимом роботи, Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Службі безпеки України, Державному департаменту України з питань виконання покарань та профпатологу міста, району, області.

2.25. Питання розслідування, обліку профзахворювань, відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю або життю працівника при виконанні ним трудових обов'язків, визначення ступеня втрати працездатності, інвалідності, пенсійного забезпечення у зв'язку з професійними захворюваннями регламентуються чинним законодавством України.

2.26. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади можуть з метою врахування особливостей галузі розробляти за узгодженням з Міністерством охорони здоров'я України галузеві

нормативні акти щодо проведення медичних оглядів працівників конкретних категорій.

2.27. Результати медичного огляду можуть бути оскаржені роботодавцем або громадянином у закладах охорони здоров'я вищого рівня або в судовому порядку.

III. Організація проведення медичних оглядів роботодавцем

Роботодавець:

3.1. Організовує лабораторні дослідження умов праці з визначенням шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу на конкретних робочих місцях працівників відповідно до гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості і напруженості трудового процесу з метою визначення категорій працівників, які підлягають попередньому (періодичним) медичному огляду, і подає ці дані відповідній санітарно-епідеміологічній станції.

3.2. Повинен під час укладання трудового договору поінформувати працівника під підписку про умови праці та про наявність на його робочому місці небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які ще не усунуто, можливі наслідки їх впливу на здоров'я та про права працівника на пільги і компенсації за роботу в таких умовах відповідно до законодавства і колективного договору.

Працівнику не може пропонуватися робота, яка за медичним висновком протипоказана йому за станом здоров'я. До виконання робіт підвищеної небезпеки та тих, що потребують професійного добору, допускаються особи за наявності висновку психофізіологічної експертизи.

3.3. Погоджує план-графік проведення медичних оглядів закладами охорони здоров'я.

3.4. Забезпечує своєчасну та організовану явку працівників на медичні огляди та обстеження.

3.5. Здійснює контроль за проведенням медоглядів у строки, погоджені з закладами охорони здоров'я, призначає відповідальних осіб за організацію медогляду.

3.6. Відсторонює від роботи працівників, які не пройшли в установлений термін медичні огляди, та не допускає до роботи працівників, яким за медичним висновком така робота протипоказана за станом здоров'я.

3.7. Забезпечує проведення відповідних оздоровчих заходів Заключного акта у повному обсязі та усуває причини, що призводять до професійних захворювань (отруень).

3.8. Забезпечує за свій рахунок позачерговий медичний огляд працівників:

- за заявою працівника, якщо він вважає, що погіршення стану його здоров'я пов'язане з умовами праці;

- за своєю ініціативою, якщо стан здоров'я працівника не дає змоги йому виконувати свої трудові обов'язки.

3.9. Має право в установленому законодавством порядку притягнути працівника, який ухиляється від проходження обов'язкового медичного огляду, до дисциплінарної відповідальності, та відсторонити його від роботи без збереження заробітної плати.

3.10. Приймає на роботу неповнолітніх лише після попереднього медичного огляду.

IV. Організація і проведення медоглядів закладами охорони здоров'я та санітарно-епідеміологічними закладами

4.1. Заклади охорони здоров'я:

4.1.1. Укладають договір з роботодавцем про проведення попереднього (періодичних) медичного огляду працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року.

4.1.2. Видає наказ про створення комісії з проведення медоглядів з визначенням часу, місця їх проведення, переліку лікарів, обсягів лабораторних, функціональних та інших досліджень згідно з Переліком шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу та Переліком робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичні) медичні огляди працівників

4.1.3. Залучає до проведення медоглядів лікарів, які мають підготовку з профпатології та обізнані з умовами праці працівників, особливостями виробництва та шкідливими факторами виробничого середовища, їх гігієнічною оцінкою й можливою професійною патологією на даній ділянці, у цеху, на виробництві.

4.1.4. Визначає оздоровчі заходи (рекомендації) як щодо кожного працівника, так і професійних груп, до яких входять:

динамічне обстеження та лікування, реабілітація, диспансерний нагляд за станом здоров'я працівників груп ризику професійних захворювань, тимчасове переведення за станом здоров'я на іншу роботу, направлення на медико-соціально-експертну комісію (МСЕК), військову-лікарську комісію (ВЛК) тощо.

4.1.5. Приймає рішення про профпридатність працівника, про що робиться запис у Картці працівника.

4.2. Спеціалізовані заклади охорони здоров'я, які мають право встановлювати діагноз щодо професійних захворювань, кафедри та курси професійних захворювань вищих медичних навчальних закладів та закладів післядипломної освіти:

4.2.1. Розробляють:

а) нормативні і методичні документи з науково-організаційних засад проведення медичних оглядів та профдобору, експертизи їх якості та оцінки результатів;

б) критерії визначення категорій працівників, які підлягають медичним оглядам та профдобору;

в) медико-біологічні показники та маркери розвитку професійних захворювань (отруень) і критерії віднесення захворювань до виробничо зумовлених;

г) стандарти:

- профілактики, ранньої діагностики та лікування профзахворювань;

- медичної реабілітації працівників з ризиком розвитку профзахворювань та хворих на профзахворювання;

г) методи:

- вивчення віддалених наслідків дії на організм шкідливих чи небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, експертизи якості та оцінки результатів медичних оглядів.

4.2.2. Проводять поглиблене медичне обстеження працівників за направленням головного спеціаліста з професійної патології Автономної Республіки Крим, області, міста для уточнення діагнозу, лікування, медичної реабілітації.

4.2.3. Проводять на підставі укладеного договору з роботодавцем медичні огляди працівників підприємств з оформленням результатів проведених медоглядів у відповідності до визначеного

порядку. Про терміни проведення медоглядів і їх результати повідомляють заклади державної санепідслужби.

4.2.4. За результатами медоглядів здійснюють диспансеризацію працівників групи ризику, а також з підозрою на профзахворювання, їх лікування та реабілітацію.

4.2.5. Проводять підвищення кваліфікації фахівців з професійної патології: навчання профпатологів, голів комісій з проведення медоглядів працівників, лікарів-терапевтів та лікарів інших спеціальностей, які проводять медичні огляди з питань сучасних методів проведення медоглядів.

4.3. Заклади державної санітарно-епідеміологічної служби:

4.3.1. Здійснюють контроль за своєчасністю та повнотою проведення медоглядів.

4.3.2. Погоджують списки працівників, які підлягають періодичним медоглядам, та план-графік проведення медогляду закладами охорони здоров'я.

4.3.3. Беруть участь:

а) в ознайомленні лікарів закладів охорони здоров'я щодо особливостей умов праці та можливого впливу шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу на працівників;

б) у складанні Заключного акта працівників за встановленою Порядком формою;

в) у розробці санітарно-протиепідемічних заходів;

г) за результатами медоглядів, на запит закладів охорони здоров'я, складає санітарно-гігієнічну характеристику умов праці або інформаційну довідку про умови праці працівника при підозрі в нього професійного захворювання (отруєння);

г) в експертній оцінці своєчасності, повноти якості проведення медичних оглядів, виконанні оздоровчих заходів Заключного акта разом з профпатологом.

4.3.4 У межах повноважень вирішують питання про тимчасове призупинення медоглядів або притягнення до адміністративної відповідальності роботодавців і керівників закладів охорони здоров'я згідно з чинним законодавством.

4.3.5 Подають роботодавцю та, у разі потреби, органам виконавчої влади та місцевого самоврядування, робочому органу

виконавчої дирекції Фонду пропозиції щодо профілактики професійних захворювань (отруень), поліпшення умов праці.

Директор Департаменту
розвитку медичної допомоги

М.П.Жданова

Директор Департаменту
державного санітарно-
епідеміологічного нагляду

А.М.Пономаренко

Додаток 5

до пункту 2.6. Порядку
проведення медичних оглядів
працівників певних категорій

ПЕРЕЛІК

**робіт, для виконання яких є обов'язковим
попередній (періодичні) медичний огляд працівників**

Загальні положення

1. У медичних оглядах обов'язкова участь терапевта; фахівці іншого медичного профілю залучаються до складу медичних комісій з урахуванням характеру дії шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу на стан здоров'я працівників.

2. Обов'язково враховується перелік загальних медичних протипоказань до роботи із шкідливими та небезпечними факторами виробничого середовища і трудового процесу і додаткові протипоказання у відповідності до конкретних умов праці, що наведені в цьому Переліку.

3. Працівникам, які підлягають попередньому (періодичним) медичному огляду, в обов'язковому порядку проводяться: дослідження крові (НВ, лейкоцити, ШОЕ) та ЕКГ.

4. При попередньому медичному огляді обов'язково проводиться рентгенографія органів грудної клітки у прямій проекції, а при періодичному – флюорографія, за винятком тих пунктів додатка, де вказана обов'язкова рентгенографія грудної клітки.

5. При проведенні попереднього (періодичних) медичного огляду жінок акушер-гінеколог здійснює бактеріологічне (на флору) і

цитологічне (на атипічні клітини) дослідження. Строки таких оглядів повинні збігатися зі строками періодичних медичних оглядів, але не рідше ніж 1 раз на рік.

N з/п	Характер здійснюваної роботи	Періодичність оглядів	Участь лікарів	Лабораторні, функціональні та інші дослідження	Медичні протипоказання в доповнення до загальних медичних протипоказань
1	2	3	4	5	6
1	Робота на висоті***, верхолазні роботи**** і роботи пов'язані з підйманням на висоту, а також з обслуговування підймальних механізмів	1 раз на 2 роки	невропатолог офтальмолог оториноларинголог хірург	Дослідження вестибулярного апарата, сенсомоторні реакції, увага, пам'ять зорова та слухова, емоційна стійкість та відчуття тривоги, стійкість до впливу стресів, недбалість, орієнтація у просторі, здібність до адаптації, ГГТФ*	1. Грижі, що заважають праці та мають схильність до защемлення 2. Доброякісні пухлини, що перешкоджають виконанню робіт середньої важкості 3. Хронічні захворювання периферичної нервової системи 4. Облітеруючий ендартеріїт 5. Виражене варикозне розширення вен. Тромбофлебіт, геморой * з кровотечами, трофічні порушення 6. Артеріальна гіпертензія 7. Захворювання опорно-рухового апарата з порушенням функції 8. Стійке зниження слуху будь-якої етіології одно- та двобічне (шепітна мова менше 3 м) 9. Порушення функції

					вестибулярного апарата, у тому числі хвороба Меньєра
1.1	Робота машиніста крана	1 раз на 2 роки			10. Хвороби органів зору: а) гострота зору без корекції нижче 0,5 на одному оці і нижче 0,2 на другому; б) обмеження поля зору більш ніж 20 град.; в) дакриоцистити і сльозотечі, що не піддаються лікуванню; г) глаукома 11. Не придатні за психофізіологічними показниками
1.2	Робота ліфтера (до прийняття на роботу ліфтером звичайних ліфтів протипоказань немає)	1 раз на 2 роки	оториноларинголог офтальмолог	дослідження вестибулярного апарата	1. Порушення функції вестибулярного апарата, у тому числі хвороба Меньєра 2. Стійке зниження слуху будь-якої етіології (шепітна мова менше 3 м) 3. Гострота зору з корекцією нижче 0,5 на одне око і нижче 0,2 на друге або 0,7 при відсутності бінокулярного зору
2	Електротехнічний персонал, що виконує роботи з оперативного обслуговування і	1 раз на 2 роки	невропатолог оториноларинголог офтальмолог	дослідження гостроти зору і полів зору, дослідження	1. Стійке зниження слуху будь-якої етіології, одно- або двобічне

	ремонту діючих електроустановок напругою 127 В і вище змінного струму і 110 В постійного струму, а також монтажні та налагоджувальні роботи, дослідження та вимірювання у цих електроустановках			вестибулярного апарата	(шепітна мова менше 3 м) (окрім робіт з ремонту та експлуатації ЕОМ) 2. Гострота зору з корекцією нижче 0,5 на одне око і нижче 0,2 на друге 3. Стійка сльозотеча, яка не піддається лікуванню 4. Обмеження поля зору, більш ніж на 20 град. 5. Порушення функції вестибулярного апарата, у тому числі хвороба Меньєра
3	Роботи у лісовій охороні, по валу, сплаву, транспортуванню та первинній обробці лісу	1 раз на 2 роки	невропатолог оториноларинголог хірург офтальмолог	дослідження вестибулярного апарата	1. Виражене варико- зне розширення вен. Тромбофлебіт нижніх кінцівок, геморой * з кровотечею 2. Облітеруючий ендартеріїт 3. Грижі, що заважають роботі та мають схильність до защемлення 4. Хронічні захворювання периферичної нервової системи 5. Стійке зниження слуху будь-якої етіології (шепітна мова менше 3 м) 6. Порушення функції вестибулярного апарата, у тому числі хвороба Меньєра

					7. Гострота зору з корекцією нижче 0,5 на одне око та нижче 0,2 на друге

4	Роботи у нафтовій та газовій промисловості та при морському бурінні	1 раз на 2 роки	невропатолог оториноларинголог хірург офтальмолог дерматолог	загальний аналіз сечі, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ*, білірубін, АЛТ	Для пунктів 4,1; 4,2; 4,3; 4,4 1. Хронічні захворювання периферичної нервової системи 2. Облітеруючий ендартеріїт, виражене варикозне розширення вен, тромбофлебіт, геморой *, кровотеча 3. Грижі зі схильністю до защемлення, випадіння прямої кишки 4. Стійке зниження слуху будь-якої етіології (шепітна мова менше 3 м) 5. Порушення функції вестибулярного апарата, у тому числі хвороба Меньєра 6. Поширені субатрофічні зміни усіх відділів ВДШ 7. Гострота зору з корекцією на одне око нижче 0,5 , на друге нижче 0,2 8. Стійка сльозотеча, яка не піддається лікуванню 9. Хронічні захворювання шкіри, що часто загострюються

					10. Хронічні захворювання гепатобіліарної системи, підшлункової залози *
4.1	Усі види підземних робіт	1 раз на рік	невропатолог оториноларинголог хірург офтальмолог дерматолог	загальний аналіз сечі, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ*, білірубін, АЛТ	ті самі, що у п. 4 та гіпертонічна хвороба** на будь-якій стадії
4.2	Робота на гідрометеорологічних станціях, спорудженнях зв'язку	1 раз на рік	невропатолог оториноларинголог хірург офтальмолог дерматолог	загальний аналіз сечі, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ*	ті самі, що у п. 4
4.3	Геологорозвідувальні, топографічні, будівельні та інші роботи (у тому числі вахтово-експедиційним методом, при роботах, що пов'язані з бурінням)	1 раз на 2 роки	невропатолог оториноларинголог хірург офтальмолог дерматолог	загальний аналіз сечі, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ*	ті самі, що у п. 4
4.4	Роботи, що виконуються згідно організованим набором в районах Крайньої Півночі та прирівнених до них місцевостях	підлягають тільки попередньому медичному огляду	невропатолог оториноларинголог хірург офтальмолог дерматолог	загальний аналіз крові, сечі, ЕКГ, ГГТФ*	ті самі, що у п. 4
5	Роботи, що пов'язані з обслуговуванням ємностей під тиском	1 раз на 3 роки	оториноларинголог офтальмолог дерматолог невропатолог	дослідження гостроти та полів зору, дослідження вестибулярного апарата	1. Гострота зору з корекцією на одному оці нижче 0,5 і на другому оці нижче 0,2 2. Обмеження полів зору більш ніж на 20 град. 3. Стійка

					сльозотеча, яка не піддається лікуванню
					4. Стійке зниження слуху будь-якої етіології, одно- і двобічне (шепітна мова менше 3 м)
					5. Порушення функції вестибулярного апарата
					6. Виражені форми захворювання ВДШ та органів дихання з порушенням функції
					7. Хронічні рецидивні захворювання шкіри
					8. Захворювання, що перешкоджають роботі у протигазі

6	Машиністи (кочегари), оператори котельних, працівники служби газнагляду	1 раз на 2 роки	оториноларинголог офтальмолог дерматолог	Рентгенографія органів грудної клітки, дослідження вестибулярного апарата	1. Гострота зору з корекцією на одному оці нижче 0,5 і на другому оці нижче 0,2 2. Обмеження полів зору більше ніж на 20 град. 3. Стійка сльозотеча, яка не піддається лікуванню 4. Стійке зниження слуху будь-якої етіології, одно- і двобічне (шепітна мова менше 3 м) 5. Порушення функції вестибулярного апарата 6. Виражені форми захворювання ВДШ та органів дихання з порушенням функції

					7. Хронічні рецидивні захворювання шкіри
					8. Захворювання, що перешкоджають роботі у протигазі
7	Роботи, що пов'язані з застосуванням вибухових речовин, роботи у вибухово- і пожежонебезпечних виробництвах	1 раз на рік	офтальмолог оториноларинголог невропатолог	дослідження вестибулярного апарата	1. Хронічні захворювання периферичної нервової системи 2. Стійке зниження слуху будь-якої етіології, одно- і двобічне (шепітна мова менше 3 м) 3. Стійка слъозотеча, яка не піддається лікуванню 4. Гострота зору з корекцією на одному оці нижче 0,5 і на другому оці нижче 0,2 5. Катаракта
8	Роботи у військовій охороні, службах спецзв'язку, апарата інкасації, банківських структурах, інших закладах та службах, яким дозволено носити вогнепальну зброю та її застосовувати	1 раз на рік	невропатолог оториноларинголог офтальмолог хірург дерматолог	дослідження гостроти зору, загальний аналіз сечі, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ	1. Відсутність кінцівки кисті, стопи 2. Захворювання периферичних судин (облітеруючий ендартеріїт, варикозне розширення вен тощо) 3. Хронічні захворювання периферичної нервової системи 4. Хронічні захворювання шкіри, у тому числі мікози 5. Гострота зору з корекцією нижче 0,5 на одне око, нижче

					0,2 на друге або 0,7 на одне око при відсутності зору на другому 6. Стійке зниження слуху будь-якої етіології (сприйняття шепітної мови менше 3 м)
9	Газорятувальна служба, добровільні газорятувальні дружини, військові частини і загони з попередження виникнення і ліквідації відкритих газових і нафтових фонтанів, військові гірничі, гірничорятувальні служби міністерств та закладів, пожежна охорона	1 раз на рік (позачерговий медичний ог- ляд прово- диться після перенесеного тяжкого захворювання, отруєння, травми)	оториноларинголог невропатолог офтальмолог хірург дерматолог	Рентгенографія органів грудної клітки, загальний аналіз сечі, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ, сенсомоторні реакції, увага, реакція на об'єкт, що рухається, швидкість переключення уваги, емоційна стійкість та відчуття тривоги, стійкість до дії стресів, орієнтація у просторі, утомлюваність, здатність приймати рішення в екстремальних умовах	1. Глаукома усіх стадій 2. Хронічні захворювання периферичної нервової системи з порушенням функції 3. Виражені форми вегетативно- судинної дистонії 4. Усі захворювання серцево-судинної системи, навіть за наявності компенсації 5. Усі хронічні захворювання органів дихання навіть без порушення функції 6. Хвороби зубів, порожнини рота, відсутність зубів, що заважає захоплюванню загубника, наявність знімних протезів, альвеолярна піорея, стоматити, періодонтит, анкілози і контрактури щелепи, щелепний артрит 7. Загальний фізичний недорозвиток та

					недорозвиток
					опорно-рухового
					апарата
					8. Деформація
					грудної клітки, що
					спричиняє порушення
					дихання та
					перешкоджає роботі
					у протигазах
					9. Хвороби органів
					черевної порожнини,
					що спричиняють
					порушення їх
					функції або
					перешкоджають
					виконанню фізичної
					роботи
					10. Будь-які
					захворювання
					хребта, верхніх та
					нижніх кінцівок з
					порушенням їх
					функції
					11. Доброякісні
					пухлини, що
					заважають виконанню
					робіт у протигазах
					12. Грижі (усі види)
					13. Облітеруючий
					ендартеріїт
					14. Варикозне
					розширення вен
					(трофічні язви
					нижніх кінцівок) *,
					тромбофлебіти.
					Геморой з частими
					кровотечами та
					випаданням прямої
					кишки
					15. Скривлення
					носової перегородки
					з порушенням
					функції носового
					дихання
					16. Поширені
					дистрофічні зміни

					верхніх дихальних
					шляхів
					17. Хронічні
					захворювання
					середнього вуха
					18. Зниження слуху
					(навіть на одне
					вухо) будь-якої
					етіології
					(сприйняття
					шепітної мови менше
					3 м)
					19. Порушення
					функції
					вестибулярного
					апарата
					20. Зниження
					гостроти зору нижче
					0,8 на одне око і
					нижче 0,5 на друге,
					корекція не
					допускається
					21. Хронічні
					захворювання
					сльозовивідних
					шляхів, повік,
					органічні дефекти
					повік, що
					перешкоджають
					повному їх
					змиканню, вільному
					руху очного яблука
					22. Обмеження полів
					зору більше ніж на
					10 град
					23. Неактивні форми
					туберкульозу будь-
					якої локалізації**
					24. Віддалені
					наслідки
					перенесених гострих
					інфекційних та
					паразитарних
					захворювань**
					25. ВІЛ-інфіковані
					та хворі на СНІД
10	Аварійно-рятувальні	1 раз на рік	оториноларинголог	Рентгенографія	

	служби (роботи) з ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру	(позачерговий медичний огляд проводиться після перенесеного тяжкого захворювання, отруєння, травми)	невропатолог офтальмолог хірург дерматолог	органів грудної клітки, загальний аналіз сечі, ФЗД, дослідження вестибулярного апарата, ГГТФ, сенсомоторні реакції, увага, реакція на об'єкт, що рухається, швидкість переключення уваги, емоційна стійкість та відчуття тривоги, стійкість до дії стресів, орієнтація в просторі, втомлюваність, здатність приймати рішення в екстремальних умовах	
11	Роботи на механічному обладнанні (токарних, фрезерних та ін. станках, штампувальних пресах тощо)	1 раз на 2 роки	оториноларинголог невропатолог офтальмолог хірург	дослідження вестибулярного апарата, дослідження гостроти зору	1. Гострота зору з корекцією на одному оці нижче 0,5 і на другому оці нижче 0,2 2. Порушення функції вестибулярного апарата 3. Варикозне розширення вен (трофічні язви нижніх кінцівок) *, тромбофлебіїти.

